

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A Zombor városi villamosvasut.*)

Zombor, augusztus 2.

Zombor város törvényhatósági bizottsága folyó évi július hó 30-iki rendes közgyűlésén foglalkozott első ízben nyilvánosan a városban létesítendő köz-
uti villamosvasut ügyével.

Örömmel ragadjuk meg tehát az alkalmat, hogy a tervezett közmű ügyéről olvasó közönségünket tájékoztassuk. Elhatározott szándékunk, hogy e nagyfoultosságu gazdasági tényező iránt az érdeklődést állandóan ébren tartjuk és tőlünk telhetőleg elhárítsuk az ügy elposványosodását.

Felesleges munkát végeznénk, ha a tervezett villamosvasutnak közgazdasági jelentőségét fejtegetni avagy bizonyítgatni akarnók. Mindenki tisztában van azzal, hogy egy ilyen városi közlekedési eszköz mennyire emeli, fejleszti a város forgalmát, kereskedelmét, köz-

*) Egy előkelő városi törvényhatósági bizottsági tag tollából adjuk e cikksorozatot, mely nemesak a címbeili aktuális kérdéssel foglalkozik, hanem ennek kapcsán egyéb intézményeinket is tárgyilagos kritika tárgyává teszi. Ha a bizottsági tagok többsége így gondolkodnak, bizony sok minden másképp volna nálunk is, vagy kevesebb panaszra szolgáltatna okot csaknem minden intézményünk.

gazdasági és kulturális állapotát. E vasut létesítésével a város feltétlenül csak nyer.

Örömmel kell tehát fogadnunk és a legmesszebb menő támogatásban kell részesitenünk, ha akad vállalkozó, aki ilyen vasut létesítésén munkálkodik.

Örömmel és készséggel kell az ilyen vállalkozást támogatnunk annál is inkább, mert sem a város mint erkölcsi testület talán sohasem jutna abba a helyzetbe, hogy e közművet önjerejéből valaha létesíthetné, sem a helyi, magán vállalkozási kedv nem nyilatkozott még meg soha olyan mértékben, mely reményt nyujthatna rá, hogy ezt a vasuti művet belátható évtizedeken belül létrehozhatná.

Ilyen nagyarányu, jelentékeny tőkebefektetést igénylő vállalatok ritkán létesülnek nálunk helyi vagy honi tőkéből. Olyan szegény állam vagyunk, hogy tőkéinket nem hevertethetjük éveken át gyümölcsözés nélkül még akkor sem, ha a létesítendő vállalat később busás hozamot, az elvesztett haszon kamatos kamatait ígérhetné.

A magyar vidéki városokban levő

közuti villamosvasutak talán valamennyien külföldi, többnyire belga tőkéből jöttek létre. A külföldi nagytőke — paradokszonnak látszik! — épen nagy tömegénél fogva sokkal mobilabb, mint a mi szegényes, kicsiny, kötött tőkénk. Az ilyen nagytőkének meg van ezenfelül az az előnyös jellege, hogy megelégszik olyan csekély kamathozammal, annyit nálunk a legtekintélyesebb pénzintézetek pusztá betétek után is megfizetnek. Sőt várni is tud a haszouura s meg nem riad, ha valamely vállalatba fektetett tőkéje az első években mit sem hoz, mert jól ki tudja számítani, hogy a később jelentkező haszon kárpótolni fogja a mulasztottat is.

Értesülésünk szerint a létesítendő zombori villamosvasut is nem helyi, hanem idegen tőkén fog megalapíttatni. Olyan tőkén, mely számolni tud azzal, hogy a vállalat az első években haszonhajtó nem lesz. A magyar vidéki városokban még csecsemő korát éli a kultura egész vonalán. A magyar föld tehát — melynek népessége csaknem olyan jó fogyasztó, mint Nyugat kultur-

Esti ima.

Alkonyi szellő jött a lakomba,
Esteli bánat sir a dalomba,
Nappali bűnért esteli bánat
Kéztet imára, látva hibámat,
Éj van a házban, bú a szivemben,
Ó Uram! Isten! Nincs aki védjen,
Nincs, aki védjen kívüléd engem.

Vig alakokkal jártam a fényben,
Ó, de felednek ők a sötétben,
Gögteli álmok oszladozóban,
Büszke remények roskadozóban,
Ugy tudom én meg könnyel a szemben:
Nincs, aki védjen kívüléd engem!
Nincs, aki védjen kívüléd engem!

Küzdtem a létnek tengere ellen
Minden erőmmel, csak te veled nem,
Nincs evezőm már, törve a csónak,
Vesztve reményem, kétes a holnap,
Búban-e, bajban tengetem éltet?
Lesz-e ki védjen kívüléd engem?!
Kivüled engem nincs, aki védjen.

Este van, érzem, esőndbe' leszállnak,
Súgva suhannak szerte az árnyak,
Ó Uram! Isten! álmot a szemre!
Szende reményt küldj bús kebelembe,
Éjjeli rémtől véd meg a lelkem!
Nincs, aki védjen kívüléd engem!
Nincs, aki védjen kívüléd engem!

Kiss Arnold.

Ujabb képek az okkupációból.

Irta: Del Toró.

XIV.

Persze, hogy nem volt mindig dinomdánom, hegyen-völgyön lakodalom. A esők csak játék volt, a kacérkodás meg bolondság, mert az asszonyok ritkán mutatják igazi arcukat. Olyanok, mint eső után a szivárvány: mosolyognak, aztán egyszerre eltűnik ajkuk keskeny szalagján a derű, a mosoly.

Kötelesség is háruk reánk, még pedig nagy és nehéz. Az eldugott fegyvereket fel kellett kutatni, a „vártakat” — őrállomásokat — meg nem lehetett a jó Istenre bízni. Eljártunk a falvakba fegyverrelkobzásra, a bagoly-

lakta esonka tornyokba, jégvirággal, fehér hólepedővel borított magas hegyekre meg figyelő őrállásokra.

Mert jobb félni, mint megijedni. Akkor is óvatosnak kell lenni az embernek, mikor ajándékkal lepik meg, mivelhogy sohase tudhatja, hogy mi annak az ára. A bosnyákok is barátságot szinleltek, de mert nem volt üvegből a gyomruk, nem tudhattuk, hogy nem kotyvasztanak-e benne valami olyasfélét titokban a számunkra, mit angol flastrommal nem lehet meggyógyítani.

A tapasztalat mutatta ezt a fegyverbeszedésnél, mert akárhányszor golyóval is köszöntöttek bennünket, de mire odaértünk és megmotoztuk őket, sőt kikutattuk a viskó minden zugát, se golyót, se fegyvert nem találtunk már. Eltűntek, mintha a föld nyelte volna el.

A magyar nóta csak a lányokról mondja: hogy: „fehér rózsá, piros rózsá, szőke leány, barna, mind egyformán esalfa,” de hogy a bosnyák férfiakról mit mond a bosnyák nóta, nem lehetett kifürkészni, mert nótára sohase nyílt előttünk az ajkuk, csak a müezzin vontatott hangját hallhattuk, mikor a karsu

államainak népe (hiszen: ein kultur-belecktes Volk vagyunk) — a gazdasági kultúrára nézve teljesen parlagon heverő, kiaknázatlan terület. Szívesen jön ide francia, belga, angol tőzsér, hol tőkéjét jobban gyümölcsöztetheti, mint otthon és megveti a nyerészkedési vágyával nálunk is a gazdasági és szellemi kultúra szélesebb alapjait. Ne idegenkedjünk tőlük! Fogadjuk őket szívesen! Legyünk rajta, hogy mennél sűrűbben, minél nagyobb rajokban jöjjenek közénk, mert ennek nyomán gazdasági fellendülés, megerősödés, kultúra és új élet fakad.

Városunk a kulturművek létesítésében nagyon hátra van. Sok mulasztást, szűk látókör szülte elmaradottságot kell helyre hoznunk, hogy városunk kulturális életét úgy gazdasági, mint szellemi téren korunk előrehaladott nivójára emeljük. Elődeinknek csak egy pár mulasztására akarunk emlékeztetni, hogy a most szóbanlevő közmű létrejöttét hasonló baklövésektől megóvjuk.

A Ferenc-csatorna megfektetése alkalmával az alapítók úgy tervezték, hogy a csatorna a várost szelje át. A nemes magisztrátus a hagyomány szerint azzal az indokolással tiltakozott ez ellen, hogy a gyermekek rendre bele fognak esni s belepustulni a város közepén keresztül menő csatornába. És a csatornát a várostól két kilométernyire építették. Igaz-e e hagyomány, vagy a nemes magisztrátus szűk látókörének jellemzésére kitalált mese? nem kutatjuk. De ha nem is volt tervbe véve csatornánk a városon keresztül való vezetése, ma már mindenki tudja és vallja azt, hogy a magisztrátus pótolhatatlan mulasztást követett el, midőn

a csatorna megfektetésének ezt a módját nem követelte.

Amikor vagy három évtizeddel ezelőtt a kormány a budapest—zimonyi vonal építését elhatározta, eredetileg úgy tervezte, hogy a vonalat a Duna mentén Kalocsa, Baja és Zombor városok érintésével építi, hogy e vonallal az akkor még osztrák kézben levő dunai gőzhajózásnak konkurenciát csináljon. Hogy a másik két város mennyiben hiúsította meg e terv létesítését, nem tudjuk. Zombor város közönsége is felszólított, hogy a vasut ilyen irányban való kiépítésének költségeihez járuljon hozzá. A város azonban a hozzájárulást megtagadta. A vasutvonal Szabadkán át lőn megfektetve és Szabadka városa e három évtized alatt nemesak a Bácska, hanem az egész délvidék hatalmas kereskedelmi emporiumává fejlődött, Zombor pedig megmaradt évszázados álmokországában. Meddő dolog azon siránkoznunk, hogy mivé fejlődött volna városunk, ha e vonalat kivívja. De hogy fejlődése még Szabadkánál is hatalmasabb lendületet vett volna, az kétségtelen, mert Zombor egyuttal megyeszékhely is, aminek révén olyan közigazgatási hivatalok és központok vannak benne, melyek Szabadkán nincsenek. E fővonal révén Szabadka a megyei vicinális vasutak központja, Zombor pedig közlekedési és egyéb kulturális szempontból megyei székhely volta ellenére is nagyon másodrendű várossá degradálódott. Az utóbbi időben létesült vicinális vonalak emelték ugyan valamelyest Zombor közigazgatási életét, de ez csak arra elég, hogy belőle következtessünk azon mulasztás mérvére, mely az egykori városvezetőket terheli azért, hogy a fővonal megszerzését elszalasztották.

Hosszu, talán egy évtizedre terjeszkedő huzavona után létre jött Zomborban az aszfaltozás. Az egyetlen modern alkotás, amely városunkban létesült. Az aszfaltozás és a Csibás Benő polgármester idejében kezdeményezett parkozás és fásítás Zombor városát legalább külszínben a felületes szemlélő előtt a tiszta, csinos városok sorába emelte. Hogy azonban e tisztaság és külső csin csak felületes, azt mindenki tudja, aki egy város köztisztaságának és csinosságának kriteriumát nem abban látja, hogy utcáin végig lehet menni bokáig érő sárban való gázolás nélkül, hanem abban, hogy a város csatornázással és vízvezetékekkel van ellátva. Hogy ezekre az elsőrendű szükségleteket képező közművekre mikor kerül a sor, ki volna vajjon a megmondhatója?! A törvényhatósági bizottság talán 4—5 év előtt elhatározta ugyan, hogy egy új színház, a város csatornázása, közkórház és egyéb sürgősebb közművek céljára — talán három millió korona beruházási kölcsönt fog felvenni. A képviselőtestületnek pillanatnyi fellobbanásban keletkezett jobb belátása azonban úgy látszik csak jámbor határozat maradt. Azóta szóvá sem tétetett többé, nem hogy testet öltött volna. Hogy miért és min feneklett meg ez a város lucidum intervallumában keletkezett jámbor felbuzdulás, nem tudjuk. Talán az azon idő óta bekövetkezett ismételt kormányváltozás az oka. Mentségül azonban ez sem szolgálhat, mert semmiféle kormányváltozás nem befolyásolhatja egy nagy város közönsége által követelt és elsőrendű jóléti szükségletét képező intézmények és közművek létesítésének sürgős voltát.

minarettek erkélyéről dicsőítette Allah fényes szakállát. De az bizonyos, hogy a bosnyák férfiaknak rossz volt a mája, hamis a zuzája is irántunk. Lehet, hogy azért volt így, mert sváboknak tudtak bennünket, a svábot pedig gyűlölték.

Egyszer egy távolabb eső, de nagyon exponált helyen voltam vártán a legényeimmel. Cudar idő járt már akkor, mert keményen bent voltunk az őszben. A szél sikongott és a fagyos havat úgy csapdosta a szemünk közé, mint a kőmives a vakolatot a falra. A tábori tűz csak annyit használt, mint a szentelt viz. Az önkénteseknek különben ilyen nem kért dicsőségből sokszor kijutott. Este felé elállt a szél, leesett az utolsó hóihé is és csillaghimes lett az ég. Amint a tábori tűz körül gunnyasztottunk és vártuk, hogy melyikünk fagy csonttá leghamarabb, egyszerre valami csobogást hallottunk a távolból.

Három legedzettebb emberemet küldtem ki szemlére a „hornistával.“ Ha baj van, ez majd jelt ad. Hát mikor visszatértek, egy „vén sást“ hoztak magukkal fogolyként. Lehetett tán nyolcvan éves az öreg bosnyák. Bajusza, szakállá fehérebb

volt már a tejnél. Sok vihart láthatott már a tar koponyája. Most is valami rosszban törhette a fejét, mert éjnekidején akart titokban valamelyik bujdosó basának hirt vinni a távoli „kék hegyekbe.“

Amint azonban az utat átszelő patakocska keskeny hidján akart áthaladni, a jeges, csuszós padlón elvesztette az egyensúlyt és belepottyant a patakba. Innen volt a nagy csobogás. Csuromvízesen, reszketve állt előttünk, az övéből pedig töltött pisztolyok és handzsárok kandikáltak ki. Mellettük iráspaksaméta huzódott meg.

Hogy meg ne fagyjon az öreg, a tábori tűz mellé ültettük, aztán raktuk keményen a hasábokat az izzó parázsra. Olyan magasan lobogott a láng, hogy a csillagok is olvadozva potyogtak le az égről.

Mikor az öreg gémberedett tagjai egy kissé fölengedtek, elszedtünk tőle pisztolyt, handzsárt, paksamétát. Mint a dühös orosz-lán akart egymaga ránk rohanni, hogy megfosztottuk a kincseitől, és vérben forgó vad szemeit reánk vetve, habzó szájjal ordította:

— Az én fejem ezer aranyat kóstál! Ha nem tudtuk volna, hogy a gyámol-

talán öreg kapálódzása csak: fából vaskarika, hát, bizony Isten, talán meg is ijedtünk volna a handabandázásától. Mert ilyen vadsággal még a tüzek alatt se találkoztunk. Mikor egészen lehűtöttük a vad vérit, azt mondtuk neki:

— Pihenhet kend hajnalig.

Belemeresztette szikrázó szemeit a tűzbe és hallgatott. Még harapófogóval se lehetett volna belőle szót kicsikarni. Csak hajnal felé motyogta:

— Én basa voltam!

— Hohó, kend csak volt, de a magyar baka a tarisznyájában hordja mindig a marsallbotot! — mondták nevetve a legények és szépen Bihácsnak indították az öreget.

Ahogy mindjobban és jobban derengett a világosság, láttuk, hogy nagyon szegény basa lehetett az öreg. A ruházatáról el lehetett mondani, hogy folt hátán folt és csak az imádság tartja benne a lelket.

Utközben megismételte az öreg, hogy a feje ezer aranyat kóstál.

— Majd Bihácsban kifizetik, — mondták a legények.

Ez megnyugtatta szegény fejét és szó nélkül kullogott közöttünk Bihácsig.

Ugyancsak sok évi huzavonát képező tárgyalások, tanácskozások után létrejött városunkban a villamos világítás. Hogy e széles medrű, hosszúra elnyújtott, mélységesen megfontolt tárgyalások és tanácskozások után a villamos világítás ügyét is jobban kellett volna megoldani, mint ahogyan meg van oldva, azt a fogyasztó közönség napról-napra tapasztalja, mert drága pénzen rossz világításban van része. De lehet-e ez vajjon másként, amikor a város tulajdonát képező villamos világítási közművét egy vállalkozónak adja bérbe, akinek természetesen egyedüli célja az, hogy minél nagyobb nyereségre tegyen szert? Nagy nyereséget pedig csak a teljesítés rovására lehet elérni. Hogy tehát a villamos világítás kérdését jobban is meg lehetett volna oldani, az kétségtelen. Egyelőre ennyit ez ügyről. Fejtegetéseink során vissza fogunk még térni e kérdésre.

Ezek előrebocsájtásával legközelebb ismertetni fogjuk a tervben levő városi közuti villamos vasut ügyének jelenlegi állását s kifejtjük ez ügyre vonatkozó észrevételeinket.

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága *Fernbach* Károly főispán elnöklése mellett folyó évi július hó 30-án tartotta meg rendes közgyűlését.

Kevés bizottsági tag jelent meg, de annál nagyobb érdeklődéssel kísérte az egyes ügyeknek előadását.

Sajnos, hogy a felszólalások nagyobb része — bár a város érdekei gazdasági előbbrevitelének tetszetős mázával volt bevonva — erős személyi vonatkozása miatt több ízben visszatetszést keltett.

Bihácsban a „profosz“ barátságosan nyújtott neki kezet és gondoskodott is mindjárt arról, hogy a „héttoronyban“ kipihenhesse magát. Ide gyűjtöttük rakásra a konok zendülőket és a vértzomjazó hiénákat.

Hogy ezer aranyat adtak-e a fejéért, vagy pedig csak egy kis ólomgolyóval vásárolták meg? — az nem tartozik ide. Annyi bizonyos, hogy aki egyszer a „héttorony“ penészes kazamatáiban kapott vendégszerető szállást, az már ritkán látta meg a napvilágot. És ha meglátta, utoljára látta meg. Ennek a lakóiról sokat mesélhetnének a vársánc árkai, sokat fecseghetnének a bokrok zizegő levelei, de ezek olyanyok, mint a hal a vízben: némák.

Néma borongással térjünk mi is napirendre fölöttük. Hiszen a sir mindent elfed: but, örömet, bajt, szerelmet.

Lehet, hogy a vársánc horpadt sirjai felett is enyeleg suttogva az alkonyi szellő és a hűség csendes angyala őrzi a hamvadó porokat, lehet, hogy idővel virág is nyílt a sirjok felett, de a vadvirágnak csak színe van, illata nincs . . .

Nagyobb vita volt a női kereskedelmi tanfolyam segély iránt benyújtott kérvényénél. Czetti Dezső szenvedélyes, ideges hangon kérte mellőzni az állandó választmánynak az 1000 korona segély megadását ajánló határozati javaslatát. Mérő Ignác is ellenzi a segély megszavazását, mivel nincs beigazolvva, hogy ez a tanfolyam a kultuszminiszterium által nyeri-e engedélyt, vagy pedig csak az ott előadó tanárok üzleti vállalkozása-e? A város érdekei egyenesen kizárják magánszemélyek anyagi támogatását. Nincs azonban kifogása az ellen, hogyha a tanfolyam vezetősége bemutatja a miniszteri engedélyezést, a segélyezés ügye újra elővételék.

Novákovits Izidor informatív jellegű felszólalásában rámutat arra a mindenki által ismert körülményre, hogy az iskolai év végén a vallás- és közoktatásügyi miniszterium iparoktatási főigazgatójának elnöklése mellett a tanfolyam hallgatói írásbeli és záróvizsgálatot tesznek s erről az egész vizsgáló bizottság által aláírt bizonyítványt kapnak. Röviden fejtegeti a női kereskedelmi tanfolyamok célját.

Mérő bizottsági tag esodálkozását fejezi ki, hogy Novákovits mint legjobban érdekelt fél, aki az iskolából legtöbbet pénzel . . . (*Novákovits*: visszautasítom!) felszólal. Ha a kultuszminiszterium engedélyt felmutatja a tanfolyamot fentartó iskola vezetősége, nem zárkózik el attól, hogy a segélyezés újra elővételék, de addig nem hajlandó semmit megszavazni, már azért sem, mivel a tanfolyamhoz, amint sikerült megállapítania, a kereskedők területének csak annyi köze van, hogy a tanfolyamnak 200 korona bérért helyiséget ad. Ezen álláspontját senki sem magyarázhatja félre, mert ő a város iskolaügyét mindenkor szíven viselte. A polgári fiúiskola felállítását is ő szorgalmazta s legközelebb ismét egy újabb iskola felállítását fogja proponálni, csak hogy annak lesz felügyelő bizottsága, s afelett az ellenőrzést a miniszter gyakorolja. A miniszter engedélyezésének leérkezése után fog az ügygel a közgyűlés érdemben foglalkozni.

Nem kevesebb szenvedélyességgel bírálta el a közgyűlés a felső kereskedelmi iskola gondnokságának 1910. évi költségeloirányzatát is. Czetti Dezső azzal érvel, hogy a törvényhatóság legutóbb állandósította az ötödik tanári állást, a tornatanításért felvett évi 720 korona tiszteletdíj törlesztését indítványozza. Tudja, hogy a tanárok között van képesítéssel bíró tornatanító is, tanítsa az a tornát az előirt óraszámok mellett. Buday és Novákovits bizottsági tagok felvilágosításai után a közgyűlés a betervezett költségeloirányzatot egész terjedelmében változatlanul elfogadta.

A közuti villamos vasut kérdésénél Buday, dr. Gombos, Czetsel bizottsági tagok, dr. Thurszky ügyész és Szabó főmérnök hozzászólásai után elhatározta a közgyűlés, hogy mindaddig, míg a vállalkozó az áramszolgáltatási szerződést be nem mutatja, a terület átengedési szerződés tárgyalásába be nem mehet s érdemlegesen afelett nem határozhat.

A közgyűlés a Kocik alapítványi házat egy évre átengedte a Tulipán háziipar szövetségnek a női ipariskola céljaira azzal a kikötéssel, hogy egy év után az alapítványi ház a városi magisztrátus felszólítására bármely időpontban visszaadandó.

A törvényhatósági bizottság 100 koronát szavazott meg a zombori Troubadourok egyesületének az Erzsébet-ligeti térzenék költségeinek részben való fedezésére s utasította a város polgármesterét, hogy a padok szaporítása iránt sürgősen intézkedjék.

Elhatározták, hogy 200—200 □-öl belterülettel 50 gazdasági munkásházat építtessenek, amelyek egy szoba-, konyha- és éléskamrából fognak állani. Az utcai részen deszka-, szomszédok felén pedig palánk kerítéssel lesznek a házak elkülönítve. Az építést még ezen évben megkezdik. Egy ház felépítése 1920 korona 60 fillérbe kerül.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel vette tudomásul Fernbach főispán átiratát, amellyel Gergurov Milán nyugalmazott városi főmérnököt tiszteletbeli főmérnökké nevezte ki.

Heinecz Kálmán városi főszámvevőt a közgyűlés teljes fizetéssel nyugdíjazta.

Több kevésbé fontos ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Ujságírók kabaréja.

Augusztus 1-én tartották meg az ujságírók kabaré-estélyüket. A Vadászkiért kert-helyisége tömve volt.

Már a plakátok humoros összeállítása is vonzotta a közönséget, amely sejtette, hogy valami országos bolondság van készülében, ha már a hirdetések is ilyen komikusak. Özönlött is a közönség, úgy hogy mire az előadás megkezdődött, már mintegy 400 ember leste feszült figyelemmel a történéseket, később pedig mosolygott, nevetett, kacagott a zsurnaliszták bolondos ötletein.

Dr. Müller János, mint az *Igazság és Vidéke* című lap szerkesztője, kacagató hűséggel ordított, tombolt, dühöngött s rugott ki mindenkit, aki csak a keze vagy a lába ügyébe került. De egyben meggyőződünk arról is, hogy nemcsak kitünően gorombásodik, hanem a szép nemet sem veti meg, amelynek képviselőit rózsaszínű istencsapásoknak titulálja a felesége. Remek Don Jouán válnék belőle.

Dr. Strasser Henrik nagyszabásu bajuszával kitünően töltötte be a kiadó szerepét. Kiadós bajusza kiadó nevetésre ingerelte a közönséget, amely már belépésekor nagy tapsal fogadta. E nem várt honorárium annyira föllekesítette a hőzentrágerak és kaucuk kezelők érdemes ajándékozóját s nagy lelkesedésében el is határozta, ha ügyvéd nem lenne, hát kiadónak menne.

A szerkesztő és kiadó fardoztak a lap készítésén. Elsősorban tárcára volt szükség. Épen jött, azaz hogy berobogott Ökrös, alias dr. Briedmann Andor, a rumos hordók tartalmának szakavatott ismerője, ami különben látható nyomokat hagyott az orrán s elolvasta, nem, el-eldörögte, eldühöngte, mint az orkán, eltombolta, elsárgulta, elájulta, elniagarázta a Niagarát, mely mint folytatásos tárcsa, látott napvilágot az „Igazság és Vidéke“-ben. A közönség kacagott, ordított, könnyezett, zugott, s azt hiszem, ez a legnagyobb elismerés egy szereplő számára. Hát még mikor a Zsazsa kritikát elzsaszázta, elbömbölte, elrobogta, elugatta, elhebegte, „a rezgőig gyönyörtől dagadozó közönség lelkesedése leviatáni hördüléssel hömpölygött a kéjszínpad felé“ s a nyomában felhangzó tapsvihar újabb megjelenésre kényszerítette a már egyszer kirugott szerzőt. A közönség az ő hülyeségein mulatott a legjobban.

Bárdos szép hangjával és jól sikerült laptöltelékével kivívta a közönség őszinte elismerését. Szondy István pedig aktuális strófáival állandóan dolgot adott a nevetőidegeknek. A Répics névre hallgató Backhausz Oszkár szintén kitünő volt.

És most jönnek a hölgyek. Róluk talán felesleges is írnom. Két szóban fejezhetem ki nemcsak a magam, hanem a közönség nézetét is: felülmulthatatlanok voltak. Engländer Reza a primadonna szerepében bármely színpadnak díszére válnék biztos fellépésével, remek játékával. Oblát Erzsébet hájósan adta a naiv kis leányt, s jól szavalta el a nyalánk leányok „Nemzeti dal“-át.

Predrágovits Lincsi édesen csiesergett. Mind fellépésével, mind gyönyörű hangjával újra meghódította a közönséget.

Rác Micáról nem írok. Dr. Pataj Sándor már megmondta róla a véleményét.

A Troubadourok a már ismeretes precizitással játszottak. Azt hiszem, a közönség jól érezte magát s a lehető legjobb hangulatban távozott a sikerült kabaré-estélyről.

A kabaré után tánc következett, amely azonban már nem válik a zombori ifjuság díszére.

Riporterleány.

Szabászati tanfolyam a női ipariskolában.

Az elmúlt év tavaszán rendezett háziipari kiállítás igen szép anyagi eredménnyel zárult. A tulipán háziipari szövetség megtartott közgyűlésében, a szép sikeren felbuzdulva, *Fernbach* Károlyné elnök indítványára elhatározta, hogy az összegből egy *női ipariskolát* nyit és tart fenn. Hogy a nőipariskola egy évi működése alatt minő szép eredményeket mutatott fel, az érdeklődők láthatták az év végén megtartott nagyszerű kiállítás keretében. Csakis az elragadtatás hangján írhatunk működéséről s meg vagyunk győződve, hogy a szülők az idén is örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy gyermekeiket a női ipariskolába beírassák. Azt jól tudjuk valamennyien, hogy a felsőbb leányiskola csak luxus s tisztán azok részére való, akiket a megélhetés anyagi gondjai nem nyűgöznek s akiknek épen az anyagiak bősége lehetővé teszi, hogy lelküknek a legmagasabb műveltséget megszerezzék. A felsőbb leányiskola csak lépcső a magasabb iskolákhoz.

Bizony, kevesen vagyunk abban a helyzetben, hogy ezt a fényűzést magunknak megengedhetnénk, bár nem mondhatunk le arról, hogy gyermekeink jövődi hivatásuknak megfelelő általános műveltség részesei legyenek. E célra szolgál a polgári leányiskola, amely elméleti és gyakorlati ismeretekből összeállított műveltség birtokába juttatja mindazokat, akik elvégzik.

A polgári iskola a természetes lépcső a *női ipariskolához*.

A női ipariskola azonban nem elégszik meg csak azzal, hogy beiratkozott növendékeit a különféle női kézimunkákban, csipkekészítésben, fa- és bársonyvetésben, kosár- és kalapfonásban, fehér és színes himzésben, fehér- és felsőruha szabásban és varrásban kiképezze, hanem külön rendez *szabászati és díszmunkakészítési tanfolyamot* is mindazok részére, akik nemcsak időöltésből, de kenyérkeresetből is óhajtják ezeket elsajátítani.

Az egylet vezetősége az iskola tanítónőjét a modern szabások elsajátítása s ismereteinek fejlesztése céljából felküldötte a

budapesti technológiai muzeum szabászati tanfolyamára.

Az ő vezetése mellett rendez szeptember és október hónapban az egyesület *szabászati tanfolyamát; a munkásnők részére este, az urinők részére pedig délután*.

Ezen tanfolyamok alatt a fehérnemű és felsőruha szabásán és varrásán kívül a különféle díszmunkákra is lesz külön szakosztály.

Az érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást az iskola vezetősége a Koczik alapítványi házban.

H I R E K .

Zsedényi Aladár nótás estéi.

Az elmúlt ősszel a bácsmegyei tanítótestület közgyűlést tartott Zomborban. Ez alkalommal derék tanítóink sikerült hangversenyt tartottak a polgári olvasókörben. Szinte kapóra érkezett haza Pestről Zsedényi Aladár „A bácskaiak“ népszerű szerzője, akit vidéki kartársai nyomban az emelvényre vezettek, hogy fellépésével fűszerezzék a hangverseny programját. Zsedényi hegedűt vett a kezébe és Fráter módjára csak úgy öntötte a szebbnél-szebb nótákat, melyeknek dallama és szövege is az író saját szerzeménye.

Mi akkor elmondtuk véleményünket Zsedényi szerepléséről. Szünni nem akaró tapsot kapott. Azóta Zsedényi odafent Pesten is kivette részét a hangos elismerésekből. Ez a siker buzdította őt arra, hogy nótás gyűjteményét alaposan meggazdagítva Timódnak csapjon fel.

Mi a Budapesti Hirlapból értesültünk ötletes elhatározásáról Egy költő, aki igazán dalol. Ő a mienk, mert a vármegye szülőtte. Érthető tehát, hogy tervbe vett körutját itthon kezd meg a szülőföldjén. Sorba járja a Bácska városait és a járások székhelyeit. Vele van Ürményi Gaál Pál az öszfűrtű, kitünő zeneszerző. Ő fogja Zsedényit zongorán kísérni.

Eltekintve attól, hogy most a téli művészet pihenőt tart, ebben az üres, unalmas nyárban azok, akik itthon maradni kényszerültek, biztosra vesszük, örülni fognak Zsedényi nótás estéjének. Különösen a zongorázó hölgyek repertoírja fog növekedni és valószínűleg az ő nyári toalettjük díszíti majd a polgári olvasókör termét.

Érdekes, hogy miért nevezi Zsedényi nótás estéknek az ő estéit? Mert minden tekintetben tagadni akarja azoknak hangverseny karakterét. Érti és tudja, hogy sem mint énekes, sem mint hegedűs nem bír azzal a képességekkel, amelyek egy hangverseny közönség igényeit kielégíthetnék. De poezise, előadási modora határozottan kiegészítik fogyatékoságait. Elannyira, hogy a felzúgó taps mindig őszinte. Mihozzánk augusztus 9-én jön. Este fél 8 órakor fog fellépni a polgári olvasókörben. Beléptidij a nótás estékre nincsen, de a műsort személyenként 2 koronáért meg kell váltani, mert a befolyó tiszta jövedelmet Zsedényi az aradi vesztőhely megváltására szánta. Egyébként körutját ekként tervezi:

Augusztus 3-án Palicsra, 5-én Bácsalmásra, 7-én Bajára, 9-én Zomborba, 11-én Apatinba, 13-án Hódságra, 15-én Németpalánkára, 17-én Ujvidékre, 19-én Óbecsére, 21-én Zentára, 23-án Kulára és 25-én Topolyára megy.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán a folyó hó 30-án megtartott városi rendes évnegyedes közgyűlésen Gergurov Milán nyugalmazott főmérnököt tiszteletbeli főmérnökké nevezte ki.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Weliacha Jánost, az ujvidéki kir. ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt az ujvidéki kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

Járásai jegyzők gyűlése. Mult hó 30-án Topolya községházánál a járási jegyzők és aljegyzők Vass Ferenc zombori m. kir. pü. titkár elnöklése alatt értekezletet tartottak. Az értekezlet tárgya a házadóról szóló 1909. évi VI. t. c. s a házadó kataszter készítésére és nyilvántartására vonatkozó utasítás megismertetése.

Választás. Az üresedésben volt dávodi községi aljegyzői állásra egyhangulag Körlaki György választott meg.

Térzene. Az Erzsébet-ligetben a zombori Troubadourok által szerdán este 8—10 óráig rendezendő térzenén Sipos Ferenc és Sárközy Kálmán egyesített zenekara játszik. *Belépő díj nincs. Ülőhely egy személy után 6 fillér.*

A zombori magán polgári leányiskolában az 1909/10. tanévben a III. osztály is megnyílik. A beiratkozások szeptember 1—4-ig tartanak. Az igazgatóság felvilágosítással szívesen szolgál s előjegyzéseket a szünidő folyamán is elfogad.

A tizforintos bankjegyek. Az osztrák-magyar bank 1901. szeptember 2-iki hirdetésével bevont, 1880. május elseji kelettel ellátott „Tizforint“-os o. é. bankjegyeit, amelyeket a bank főintézetei és fiókjai ez idő szerint még becsereálnak, ez évi augusztus 31-ike után sem beváltásra, sem becserelésre el nem fogadják és e nap után a banknak az említett bankjegyekkel szemben való minden kötelezettsége megszűnik.

Nyilvános nyugtázás. A zombori ösztönműködés által mult hó 25-én rendezett tiszteletdíj felülfizettek: Ujkéry Antal, Igyuski János, Waskó Gottfried, Rill János, Hermanesz Ottó, Székely József, N. N. 1—1 korona, Listyevits György, Baranyai Károly 60—60 fillér, Popovits Dömötör 50 fillér, Cselyuszka Annuska 48 fillér, id. Ujkéry Antalné, Jánosi Károly, Lukácsévits Vilmos 40—40 fillér, Tanczer N. 20 fillér. Fogadják az adakozók ezuton is az ösztönműködés hálás köszönetét.

Beiratások a zentai főgimnáziumba. A zentai áll. s. közs. főgimnáziumban, melynek szép új épülete és butorzata most már teljesen készen van, a beiratások szeptember három első napján lesznek. Az I. oszt. párhuzamos. A felvételi díj 6, a tandíj 54 korona s ez 3 részben fizethető. Jó viseletű s jó előmenetelű szegény tanulók a tandíjfizetés alól részben. vagy egészben is felmenthetők; azonban a felmentettek száma nem lehet nagyobb a beírottak 20 százalékánál. A tanítás 8 órától 1-ig egyfolytában tartatik.

Hasbaszurt városatya. Zentán Barna János városatya a városi politikából kifolyólag megtámadta Katona Gergely városatyát és késével hasbaszurta. Katona sérülése igen súlyos.

Elégett buzatermés. Felsőkabol község határában pénteken délelőtt kigyulladt a szerzetesek tulajdonát képező buzatermés és a 20,000 korona értékű gabona teljesen elpusztult.

Névváltoztatás. A belügyminiszter Andrásevits Mátyás szabadkai államvasuti vonatfékező, valamint kiskoru Irén gyermeke családi nevének „Andrási“-ra változtatását megengedte.

Halálozás. Sztás Mihály folyó évi augusztus hó 1-én életének 63-ik évében Zomborban meghalt.

Az ügyvédi kamarából. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Fehérvári Dezső ügyvéd Baja, dr. Strasser Miksa ügyvéd Kula, dr. Dukay Adolf ügyvéd Magyarokanizsa, dr. Palócz Simon ügyvéd Ada, dr. Mamusich József ügyvéd Szabadka, dr. Bruck Aurél ügyvéd Baja, dr. Dimitrijevic Sándor ügyvéd Palánka, dr. Groszmann Adolf ügyvéd Ujvidék székhelylyel az ügyvédek lajstromába iktattattak. Továbbá, hogy dr. Rajesich László apatini, dr. Landauer Adolf szabadkai és dr. Krónits István zombori ügyvédek önkéntes lemondásuk folytán törölte; dr. Rajesich László apatini ügyvéd az irodájához tartozó iratokat dr. Rapp András apatini ügyvédnek, dr. Landauer Adolf szabadkai ügyvéd dr. Dohány Sándor szabadkai ügyvédnek, dr. Krónits István zombori ügyvéd pedig dr. Bugarszki Koszta zombori ügyvédnek adta át, végül, hogy dr. Kozics Elemér magyarokanizsai ügyvéd a lakóhelyét Zentára helyezte át.

Gyilkosság — véletlenségből.

Titelen Csavity Koszta 18 éves legény Sztokin Lyubomir járásbírói irnok szállásán egy vadászfegyverrel véletlenül agyonlőtte Balogh Márk 9 éves pásztorfiút. A gyilkos legény ellen megindították az eljárást.

Vizbefult pénzügyőr.

Szép Lajos bajai pénzügyőr múlt hó 28-án három társával fürödni ment a Sugovica-ágba. A szerencsétlen fiatal ember azonban alig ment bele a vízbe, lába alól elvesztette a talajt s fuldokolni kezdett. Megrémült társai hiába igyekeztek segíteni rajta, megmenteni nem bírták. Tétlenül kellett nézniük, miként pusztul el szemük láttára bajtársuk.

A gyámpénztári számvitel.

A gyámügyi számvitelről az 1902. évben kiadott belügy- és pénzügyminiszteri utasításoknak az a rendelkezése, hogy a gyámpénztári számadások a vármegye többi pénztári számadásaival egyidejűleg terjesztendők a vármegye törvényhatósági bizottságának vizsgálata alá, a gyakorlatban nem bizonyult betarthatónak, mivel a pénzügyi számvetőségeknek a gyámügyi kezelés zárlatát és a mérleg összeállítását illetőleg hosszabb időre van szükségük. Ennélfogva a pénzügyminiszter és a belügyminiszter az említett rendelkezést most egyetértően úgy módosították, hogy a gyámpénztári számadások a számadási évre következő július hó végéig terjesztendők a vármegyei törvényhatósági bizottság vizsgálata alá, a belügyminiszterhez pedig október hó végéig küldendők fel.

Nem fizető gavallérok ellen.

Országszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg a magyar szabóiparosoknak augusztus hónap 20—22. napjain Aradon tartandó országos kongresszusa iránt. A társulás és szövetség eszméje, mely egy táborba hozza a közös sorban élőket, lelkesíti a szabóiparosokat is arra, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az aradi kongresszuson. De számot tarthat ez a kongresszus az egész társadalom érdeklődésére, egyrészt, mert a szabóipar egyik leghatalmasabb kifejtett iparága hazánknak, másrészt pedig azért, mert a tárgysorozaton néhány igazán általános érdekű kérdés is szerepel. Ilyen például a hitelviszonyok egységes rendezése s védekezés a káros hitelnyújtás ellen. Köztudomású, hogy talán egy iparágban sincs annyi bajuk az iparosoknak az adósokkal, mint a szabóiparban, különösen most, mikor ugyszólván mindenki részletfizetésre csináltat ruhát magának. Ez ügyben a hőmezővásárhelyi iparosok azzal az indítvánnyal fognak előállni, hogy a vevőnek már a rendeléskor kell fizetni a ruha árának 30 százalékát, a többit pedig legfeljebb egy hónap alatt rendeznie kell. Nem hisszük, hogy ez az indítvány simán keresztül fog menni, mert nagy megterheléssel járna a megrendelőkre nézve. Hirtelen, átmenet nélkül ilyen nehéz kötelezettséget zudítani a megrendelő nyakába nem lehet. A vásárhelyi szabók nagyon el lehetnek keseredve, hogy ilyen szigorú indítvánnyal állanak elő.

Kifogott holttest. A kulai halálszok a múlt napokban a Ferenc-esatornából egy felismerhetetlenségig eltorzult holttestet fogtak ki. A hatóság rögtön megindította a vizsgálatot és a kifogott hulla ruházatáról megállapította, hogy az illető Tomits Tima 47 éves kulai lakos, aki életuntságból vetette magát a Ferenc-esatornába.

Nagy családi kisértet. Titokzatos hamisítási ügyben folytat most vizsgálatot az óbecsei csendőrség, a szabadkai és a budapesti rendőrség. Egy szélhámós kiadta magát Dungyerszky Bogdánnak, a dusszagdag bácskai földbirtokosnak s a Kereskedelmi Banktól százharmincezer korona kölcsönt akart felvenni az igazi Dungyerszky birtokára. Az adóslevelet már meghamisította a szélhámós és azt a budapesti közjegyző előtt láttamoztatta. A közjegyző előtt egy ügyvéd, Mandics Ede és egy pénzügynök, Weisz Vilmos igazolták, hogy ő valóban Dungyerszky Bogdán s már már sikerült volna a család, amikor egy szabadkai ügyvéd óvatossága meghiúsította mindent. A titokzatos hamisítási ügyről eddig a következőket jelenthetjük: Az óbecsei járásbíróstól még július elején Szabadkára kérték Ispánovits Szevér nevére Dungyerszky Bogdán dusszagdag birtokos ingatlanainak a telekkönyvi kivonatát. A kivonatot, mivel szabályszerűen kérték, a telekkönyvi hatóság ki is állította és át is küldte július 8-án a járásbíróra. Pénteken reggel pedig valami Brestán Emil nevű, Szabadkán ismeretlen ember jelentkezett dr. Milkó ügyvédnél és átadott neki egy minden forma szerint kiállított adóslevelet, amely százharmincezer koronáról szólt és Cotelly fővárosi közjegyző által láttamoztatott. Brestán Emil azt kívánta, hogy dr. Milkó kebeleztesse az összeget Dungyerszky birtokaira és a kebelezési végzést huszonnégy óra belül szerezze be. Milkó azonnal el akart járni a dologban s hogy könnyebben végezhesen vele, megbízását elmondta dr. Vojnovics Vladárnak, Dungyerszky ügyvédjének is. Vojnovics nagyon elesodálkozott az adóslevélben, semmit se tudott róla, sőt Dungyerszky kölesönvevő szándékáról sem volt fogalma. Utána jártak tehát a dolognak és kiderítették, hogy csak csalásról lehet szó. A csalást Budapesten kezdték el, ahol két ismert budapesti ember jelent meg Cotelly közjegyzőnél és igazolt egy harmadikat, aki nyilván szélhámós volt. Az eset Óbecsén nagy szenzációt keltett. A rendőrség azonnal keresni kezdte Brestánt, aki azonban nem volt található. Végre szombaton délelőtt az óbecsei csendőrségnek sikerült a főkolompot, Brestán Emilt le tartóztatni.

Letartóztatott szélhámós.

Georgevics István neve országszerte eléggé ismert különféle szélhámosságai révén. A reményteljes ifjú nagykorúságának elérése előtt 8 hónapot kapott váltóhamisításért. Legutóbb Nagyváradról érkezett róla híradás, ahol 8—10 ügyvédet károsított meg olyképen, hogy egy állítólagos örökösödési pörre előleget szerzett tőlük. A szélhámóst ép abban a pillanatban, midőn Szabadkán át Zomborba akart utazni, a rendőrség a pályaudvaron letartóztatta.

Garázdálkodó gyermekek.

Tubiyt Gergely béregi földműves a szőlők között szorgalmasan kapált s addig az ut mellé állított lovai a kocsihoz kötve voltak; a melegen tűző napsugarak miatt felöltőjét levette magáról és kocsiján hagyta. Míg ő kapálni volt, addig a kocsihoz sompolyogtak Matin Marin és Grgin Barisa 13 éves béregi fiúk, kikutatták a felöltő zsebeit és abból 14 koronát elvittek. Később a gazda kocsijához jött a lovakat megnézni, gyufát vett ki felöltője zsebéből, miközben ijedten konstata, hogy zsebében hagyott pénze eltűnt. Jelentést tett a cirkáló csendőröknek, kik a már máskor is ilyesmi miatt gyanuba került s tétlenül járkáló kamaszoknál a pénzt meg is találták.

A fürdés áldozata.

Gogolyák István árvamegyei illetőségű gyolcsós-tót — mint cservenkai tudósítónk írja — fürdés közben a Ferenc-esatornában lelta a halálát.

Lopás a hajón. Titelről írják, hogy pérteken a Budapestről Orsovára haladó személyhajón Kamenica és Ujvidék állomások között eltűnt Stark bécsi kereskedelmi utazónak kabátja zsebéből a tárcája, melyben 4600 korona értékű csekk, igazolványok és bizonyítványok voltak. Az ujjvidéki állomáson a rendőrség megfigyelte az utasokat, de nem jöttek a tettes nyomára. Az ujjvidéki rendőrség tovább nyomoz.

Halálos szerencsétlenség. Nem mindennapi szerencsétlenség érte Kiss József kossuthfalvi lakost, ki múlt hó 28-án, szerdán, amint Fernbach János kossuthfalvai nagybirtokos szállásán levő gémeskut mellett békésen aludt. Somogyi János gulyás legény a kutból vizet huzott s a géme erősített hatalmas súly az alatta alvó Kiss József fejére esett, kinek fejét teljesen szétütötte s nyomban szörnyet halt.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ augusztus elsei száma gróf Zichy Gézárt méltatja, hatvanadik születése napja alkalmából. A többi képek aktuális eseményekkel: a bolgár királyi család magyarországi nyaralásával, a perzsa forradalommal foglalkoznak s időszerű szonjeleneteket mutatnak be a budapesti nyárról, Cirkvenicából stb. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Telekes Béla verse, Zoltán Vilmos műfordítása Shakespeare sonettjeiből, Bársony István tárcacikke a vadászó nőkről, Krudy Gyula novellája s Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: cikk Mária Lujzáról, Napoleon nejeről, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

NYILTTÉR.)*

Válasz

Szöke Sándornak kelt nélküli leveleire, melyeket olaszországi utjáról visszatérve hozzáam intéztem:

Ezeket írja: „Tisztelt Willmann ur!

Nem mintha excusálnám magam jelen soraimmal... Hogy jószívű voltam Karácsonnyal, jutalmam az lett, hogy idegeim teljesen szét vannak roncsova... Én nem akarok többet a nyilvánosság előtt szerepelni ebben a piszkos ügyben, majd a törvény előtt találkozunk Karácsonnyal... Ön főnöke Karácsonynak, beszéljen vele... Esetleg Önnek elégtételadásra kész vagyok. Tisztelettel Szöke rajzoló.“

Ugy az ezeket tartalmazó leveleit, mint köszönettel nyugtáztott végkielégítéséről a nyilatkozatát, — melyet a jelenvolt tanuk is aláírtak — bárkinek bármikor megmutathatom.

Válaszom: Nem tárgyalok Karácsonnyal, — aki különben is már nem segédem — de Szökével sem tárgyalok ebben a szerinte is piszkos ügyben, melytől a Bajai Független Ujságban és a Napban megjelent megvilágítás óta utálattal fordulok el; ép ezért, de főleg azért, mert méltóságom alólinak tartom megengedni, hogy beesületes munkával szerzett nevemet undorítóvá lett ügyükbe továbbra is belekeverjék: Szökének elégtételadásra kész szándékát egyértelműnek veszem a tőle telhető legnagyobb elégtételadással és további elégtételre avagy levelekre nem is reflektálok.

Baja, 1909. július 29.

Willmann János,
mérnök.

*) E rovat alattiakért nem felel a szerk.

HIRDETÉSEK.

3188/kig. 1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásához tartozó Dunagárdony községében üresedésben levő szülésznői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi augusztus hó 19-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 240 korona készpénz.

Titel, 1909. évi július hó 26-án.

SZEMZŐ JÁNOS,
főszolgabíró.

2-1

MÉHÉSZEKNEK FONTOS!

Az első magyar kereskedelmi méhteleg tulajdonosa: KÜHNE FERENC UTÓDA, Budapest, I. ker., Attila-utca 99. sz. ajánlja dusan felszerelt raktárat a legjobb és legmegfelelőbb kaptárakból, melyek jó anyagból, pontosan és lelkiismeretesen készítvék, továbbá mindennemű eszközöket és szerzőket, melyek a méhészkedéshez kívánatnak a legjobb minőségben és olcsó áron elad. Az 1909. évre szóló magyar vagy német nyelvű gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó főárjegyzéknek „Méhészeti Utmutató”-val együtt ingyen és bérmentve lesznek szétküldve, ugymint bármennemű utasítások és tanácsok is kívánatra közöltetnek. *—18

Ajánlkozás.

Nagyobb ügyvédi irodába a bács-megyei négy törvényhatósági város bármelyikébe — főgimn. érettségi megszerzése céljából — irnoknak ajánlkozik 27 éves, r. kath., nőtlen, 10 évi hivatali (ebből 2 évi ügyv. irodai) gyakorlattal bíró, a horvát-szerb és német nyelveket is tudó közhivatali pályán működő egyén; telekkönyvi, kataszteri és adóügyekben jártas; fogalmazni tud; használhatóság és megbízhatóságot — alkalmaztatásig — okmányokkal bizonyít. Cim a kiadóhivatalban. (Esetleges megkeresésre személyesen válaszol.) 2-1

Kosár-áru és gyermekkosci-készítő**ROZSITS JÓZSEF**

BUDAPEST, VIII., Nagydíófa-utca 23.

TELEFON: 82-49.

Készít UTAZÓ-, KÉZI-, RUHA, BEVÁSÁRLÓ és PAPIRKOSARAKAT, valamint SPANYOL NÁDKOSARAKAT sütők és szalámigyarak részére. Eladás nagyban és kicsinyben. ·· MEGRENDELÉSEK PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK. ·· KÉPES ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE ··

*—17

3141/kig. 1909.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Katymár községben ujonnan szervezett és havi előleges részletekben felvehető évi 800 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra **folyó évi augusztus hó 15-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Bácsalmás, 1909. július hó 25-én.

K O L L E R,
főszolgabíró.

913/1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Órszállás községénél 1909. szeptember 1-étől 1910. június 30 áig terjedő időre egy h. irnoki állás betöltendő.

Javadalmazás évi 1000 korona, mely havi utólagos részletekben fizetetik ki.

Kérvények alulírott jegyzőhöz intézendők.

Órszállás, 1909. július 29-én.

Neszmirák Mátyás,
jegyző.

2-1

Szülők figyelmébe.

2-3 gimnáziumi vagy kereskedelmi tanulót teljes ellátásra gondos felügyelet mellett elfogad **dr. Parcselich Árpádné** kinestári fogalmazó neje Széchenyi-körut 15. sz.

4-4

A legolcsóbb sodronykerítés

horgonyzott drótból 30 fillértől feljebb, ugymint vaskeretből; sodronykerítéseket, valamint díszes vaskapukat **HICKER A., BUDAPEST,** készít

Kizárólag saját gyártmányu vas- és rézbutor és sodronyágybetét beszerzési forrása.

Rézagyak	35-—	frttól.
Gyermekágyak	11 —	"
Vaskeretű ágybetét	5 50	"
Fakeretű ágybetét	3-50	"
Összeeszkű vaságy	5-—	"
Rézkarnis	2-50	"
Tábori ágy sodronyval	8-—	"
Külön árjegyzék sodronykerítésekről és butorokról kívánatra ingyen.		*—18

3874 kig. 1909. szám.

Hirdetmény.

Alulírott ezeunel közhírré teszem, hogy járásom Veprőd községében üresedésben levő községi orvosi állásra f. évi július hó 12-én 2911. szám alatt kiírt pályázati hirdetmény határidejét **folyó évi augusztus hó 25-éig** meghosszabbítottam.

Kula, 1909. évi július hó 15. én.

Dr. B U D A Y,
főszolgabíró.

3-1

4931/kig. 1909. szám. •

Pályázati hirdetmény.

A hódási járáshoz tartozó Szilberek községben lemondás folytán üresedésben levő községi irnoki állásra a korábban kiírt pályázat folytán beadott kérvények érvényességének fentartása mellett **folyó évi augusztus hó 14-iki** határidővel újabb pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása évi 800 korona készpénz.

Hódás, 1909. július hó 27-én.

R U M B A C H,
főszolgabíró.

2-1

MAGÁNDETEKTIV-IRODA

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 6. Telefon: 103-52. Tulajdonos: BARNÁ LIBOR JÁNOS, törv. bej. cég. Elvállal bizalmi, házassági és kényes ügyekben teendő kutatásokat. Személyek, lakások és üzletek feltűnés nélküli megfigyelését. Eltűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozása. Megbízható értesítés bárkinek viszonyairól, életmódjáról és előéletéről. Sikeresen eljár mindennemű nevezendő kényes természetű családi- és magánügyekben, ugymint mint külföldön. Hiteles házassági és kereskedelmi információk. Utazási megbízások fürdő- és nyaralóhelyekre. Vidékiek kalauzálása és utbaigazítása Budapesten. Legszigorubb titoktartás. *—18

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók. Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **meszet**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 300 korona. **Több waggon rendelésnél árengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben**, melyek a legolcsóbb áron szereshetők be.

Akinek szüksége van zabot kötözni kötélre, nálam jó erős, géppel fonott gyékénykötél bármily mennyiségben kapható, 1000 darab 8 koronától feljebb.

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvétetik.

Tisztelettel 100-87

MERKEL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)